

PRAKTISK BRUK AV KI

5 steg for å overkomme
det teknologiske gapet
i skolen

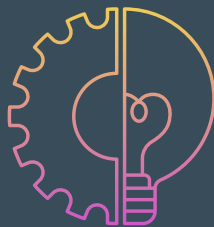
KENNETH BAREKSTEN

Innhold

<u>Introduksjon</u>	<u>03</u>
<u>Steg 1 - Utforsk teknologien</u>	<u>04</u>
<u>Steg 2 - Integrer i klasserommet</u>	<u>06</u>
<u>Steg 3 - Samarbeid med kolleger</u>	<u>10</u>
<u>Steg 4 - Utvid repertoaret ditt</u>	<u>12</u>
<u>Steg 5 - Bygg en framtidsrettet skole</u>	<u>14</u>
<u>Kildeliste: KI-verktøy</u>	<u>16</u>

HVORFOR ER KI VIKTIG I SKOLEN?

Kunstig intelligens i skolen har gitt oss muligheter og utfordringer. Vi har såvidt begynt å skrape i overflaten til hva teknologien kan og ikke kan gjøre, og det mangler ikke på tips og råd om alt fra effektivitet, vurdering og tilpassing. Det er vel og bra det. Det jeg synes er mer viktig derimot, er konsekvensene når KI blir brukt ukritisk *for* deg og ikke *med* deg som det verktøyet det bør være. Og for å få innsikt i dette må vi kunne noe om teknologien og hvordan bruke den. Vi må prøve og feile og lære av hverandre, og først da kan vi ta informerte beslutninger om hvordan teknologien bør og kan integreres i skolen.

Jeg er lærer ved Engebråten skole i Oslo og har en interesse for teknologi. Mitt motto er enkelt: *Kunnskap er til for å aktiveres, ikke arkiveres.* I skolen driver vi aktivt med erfarings- og kunnskapsdeling for å øke kompetanse og holde oss oppdaterte. Med kunstig intelligent teknologi er det enda viktigere. Derfor har jeg i forkant av denne utgivelsen, sendt ut åtte spørsmål til lærere i Norge om hvordan de bruker teknologien og hvilke verktøy som er mest nyttige. Jeg har tro på at konkrete erfaringsfortellinger gir andre lærere ideer om bruk og noen innspill på hva som funker og ikke.

Dette er en CC-lisensiert utgivelse, hvilket betyr at alle står fritt til å benytte hele eller deler av innholdet på den måten de måtte trenge i sin hverdag. Utgivelsen er tenkt som en kort innføring til lærere som ikke helt ennå vet hvordan de skal ta i bruk kunstig intelligente verktøy på en måte som vil være til nytte.

Lykke til med utprøvingen!

Oslo, mars 2025

STEG 1

Utforsk teknologien

“Jeg startet helt konkret med å vise elevene hvordan de kunne skrive en CV”

Geir fra Charlottenlund VGS

Hvorfor skal jeg lære dette?

Det enkle svaret er dette: Elevene våre bruker kunstig intelligente verktøy hele tiden, men uten god opplæring i skikk og bruk. I de fleste tilfellene har vi lærere ikke nok kunnskap om teknologien, og da gjør vi som vi pleier. Vi stenger ned og forbyr. Det er en kortsiktig løsning på et langt og omfattende spørsmål om teknologi i skolen. I dette kapittelet kommer tre punkter til hvordan du kan starte å bruke teknologien.

Start i det små

Når du skal starte handler det om å finne verktøyene som passer deg, i ditt eget tempo. Ikke tenk at dette skal overta alt du driver med. Du skal bli kjent med mulighetene uten å bli totalt overveldet. Som Geir skriver over, var det viktig å starte med konkret og matnyttig kunnskap til elevene sine som skal søke jobber. Prøv å finne nytten med noen enkle KI-verktøy, og så bygg videre på det når du føler seg tryggere. Så ikke stress. Begynn smått, bli kjent og la verktøyene vokse med deg.

Tilpasse til ditt bruk

KI finner stadig nye bruksområder i skolen, men ikke alle er nyttige for alle lærere. For å finne ut hvordan KI kan være til hjelp i din undervisning, er det viktig å starte med dine egne behov. Spør deg selv: Hvilke oppgaver tar mest tid i hverdagen? Er det å lage differensierte oppgaver, rette elevtekster, planlegge undervisning eller å finne relevante læringsressurser? Når du har identifisert hvor utfordringene ligger, kan du utforske hvilke KI-verktøy som kan hjelpe deg å løse disse på en effektiv måte.

Det handler ikke om å bruke KI bare fordi det er mulig, men om å finne de verktøyene som faktisk forbedrer praksisen din. Prøv ut ulike løsninger, test dem i praksis, og tilpass bruken til dine egne metoder. KI skal ikke erstatte det du gjør som lærer, men løfte det du allerede er god på. Når du finner ut hvordan disse verktøyene kan gjøre jobben din mer effektiv, frigjør du tid til det som virkelig betyr noe – nemlig elevene og deres læring. Slagordet til Googles NotebookLM, “jobb smartere, ikke hardere,” blir mer og mer treffende ettersom teknologien utvikler seg raskere enn vi rekker å lære den.

La si du bruker mye tid på å differensiere. Kanskje det da vil være nyttig bruke KI til å generere ulike versjoner av en tekst om den franske revolusjonen, for eksempel, tilpasset forskjellige leseferdigheter. Elevene kan deretter jobbe med oppgaver som er spesialtilpasset deres nivå, samtidig som de får en felles plattform for diskusjon i klassen. Da har du funnet noe som hjelper deg og tilpasset til ditt bruk.

Utfordre deg selv

Å holde seg oppdatert og utfordre oss selv er vi nødt til å gjøre. Ja, det skaper litt merarbeid, men etter hvert så blir vi flinkere og forstår mer av både teknologien og bruken av den. Hvis ikke vi gjør det, kan vi fort gå glipp av noe som faktisk kan hjelpe oss til å bli en bedre versjon av oss selv som lærere. Det kan til og med være at du utvikler andre måter i klasserommet uten bruk av teknologi, fordi du har lært mer og vurdert muligheter og begrensninger. Det er ikke et krav om at du må ta i bruk teknologien, men du må forstå den.

Du kan starte forsiktig. Kanskje abonnere på nyhetsbrev fra pålitelige KI-kilder eller delta i et nettverk med andre lærere som eksperimenterer med kunstig intelligens i undervisningen. Det finnes også kurs og webinarer som gir deg konkrete eksempler på hvordan KI kan brukes pedagogisk. Slike små grep kan gjøre en stor forskjell. Det handler ikke om å bli en ekspert over natta, men om å være nysgjerrig og villig til å prøve noe nytt.

Ved å være nysgjerrig og åpen for nye metoder, setter du deg selv i en posisjon der du kan tilby elevene en undervisning som er både relevant og spennende. Du viser dem at læring er en livslang prosess, og at vi som lærere også må være elever innimellom. KI er ikke bare et verktøy for fremtiden – det er her nå, og det er opp til oss å finne ut hvordan vi best kan bruke det i klasserommet.

Praktisk eksempel fra klasserommet

La oss si at du underviser i engelsk og skal ha en skriveøkt der elevene skal lage fortellinger. Tidligere ville du kanskje brukt mye tid på å hjelpe hver enkelt elev med å finne en passende struktur eller få ideer. Med KI kan elevene bruke verktøy til å generere ideer, få forslag til karakterutvikling, og til og med få hjelp med grammatikk og setningsstruktur underveis. Dette frigjør deg som lærer til å gi mer individuell veiledning til de som trenger det mest. Ved å ta i bruk KI på denne måten, kan du bruke mer tid på det som virkelig betyr noe: å være tilstede for elevene dine, skape engasjerende læringsopplevelser og bidra til å utvikle digitale ferdigheter og kreativitet.

“Det har spart meg en del timer på grovplanlegging. Usikker på hvor mye, men det er snakk om ganske mye. For eksempel å legge opp en årsplan ut fra læreplanmål og tenkte temaer for året. Har også hjulpet meg med å bryte ned temaer til enkeltøkter og fordeling av tema til enkelte økter. Hjulpet med forberedelser av mer komplekse undervisningsopplegg som ellers er tidkrevende å forberede. Eksempelvis rollespill i samfunnsfag og oppretting av ulike roller og rollebeskrivelser.”

Jon Richard fra Øren skole

STEG 2

Integrer i klasserommet

"Vi må overkomme den iboende frykten for det ukjente, og lære oss å bruke teknologien på fornuftige, gjennomtenkte og etisk forsvarlige måter."

Urd Vindenes, Khrono

Hvordan skal vi gjøre dette?

For å forstå hvordan KI påvirker undervisningen og elevene våre, må vi ta den i bruk sammen med dem under trygge rammer. Forbud har sjeldent vært et godt virkemiddel, historien viser at vi bare finner nye måter å omgå reglene på. Da er det bedre å leke med teknologien og sammen se på hva som er bra og dårlig. Bestemme oss for et sett gjennomtenkte felles regler om hva som er riktig bruk og ikke, som Urd skriver. Gjennom lek og utprøving blir vi trygge og gode brukere.

Etiske hensyn

Personvern og datasikkerhet er viktigere enn noen gang. Når vi bruker KI-verktøy som samler inn og analyserer elevdata, må vi være bevisste på hvordan disse dataene brukes. Det handler ikke bare om å beskytte elevenes privatliv, men også om å sikre at teknologien ikke forsterker eksisterende skjevheter. For eksempel kan en KI-modell som er trent på ubalanserte data, risikere å gi uriktige vurderinger eller feilaktige anbefalinger. Som lærere må vi alltid ha en kritisk holdning til hvordan teknologien brukes, og vi bør være åpne med elevene om hvordan dataene deres behandles.

"Vi må undersøke om og hvordan generativ KI kan brukes og under hvilke vilkår dette kan stimulere til læring i og på tvers av fag

Øystein Gilje, Utdanningsnytt

Bygge tillit

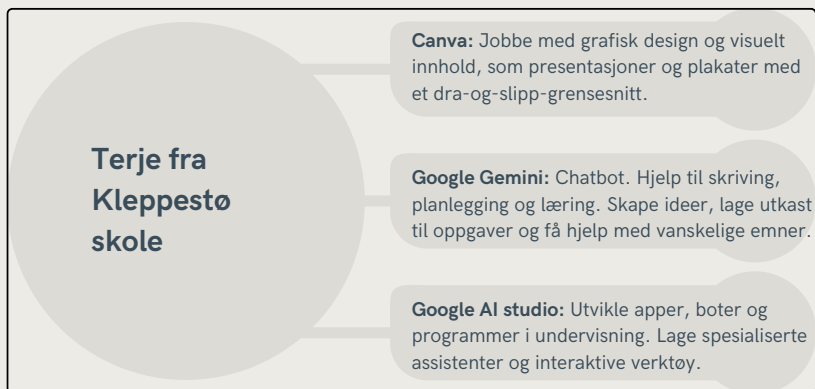
For at elevene skal føle seg trygge på bruken av KI i undervisningen, er det viktig å være åpen om hvordan teknologien brukes. Fortell elevene hva slags verktøy du benytter og hvorfor. Diskuter både mulighetene og begrensningene ved teknologien, slik at elevene forstår at KI ikke alltid gir perfekte svar. Ved å involvere elevene i denne prosessen, bygger du tillit og skaper en kultur der teknologi brukes bevisst og ansvarlig.

Kritisk tenkning

Det er viktig å lære elevene å bruke KI som et verktøy, men også å utvikle deres evne til å vurdere og reflektere over informasjonen de får. KI kan gi raske svar, men ikke alle svar er like pålitelige. Elevene må lære å stille spørsmål som: Er denne informasjonen troverdig? Hva er kildene bak svaret? Hvordan kan jeg sjekke dette opp mot andre kilder? Dette hjelper elevene med å bli mer selvstendige og kritiske brukere av teknologi, noe som er en essensiell ferdighet i dagens samfunn.

Hvilke verktøy skal vi bruke?

Det finnes en rekke KI-verktøy som kan brukes i undervisningen, og hvert verktøy har sitt spesifikke bruksområde. Noen er utviklet for å generere tekster og forklare konsepter, andre for å lage interaktive oppgaver eller analysere elevenes arbeid. Jeg spurte norske lærere hvilke KI-verktøy de bruker mest, og svarene viser et bredt spekter av verktøy tilpasset ulike behov. Nøkkelen er å bruke riktig verktøy til riktig oppgave, slik at både arbeidsdagen din og elevenes læringsprosess blir morsom, lærerik og effektiv. Jeg har valgt ut 12 verktøy som har blitt sendt meg fra disse engasjerte lærerne og fagfolka og lagt til tre selv.

Jon Inge fra Sædalen skole

Notebook LM: KI-drevet notatbok for å lage sammenheng i mange ulike kilder. Hjelp til videre utforskning av tema og lage podcast.

Adobe Firefly: Lage bilder, teksteffekter og videoer. Hjelp til å visualisere konsepter til innhold i prosjekter og presentasjoner.

Perplexity: KI-drevet søkemotor som svarer i sanntid. Hjelp til å undersøke og evaluere flere sider av vanskelige temaer.

Simen fra Dønski videregående skole

ChatGPT: Chatbot. Brukes til effektive arbeidsprosesser i hverdagen. Generere tekster, diskusjonsspørsmål og skrive støtte.

Min NDLA: Nasjonal digital læringsarena sin egen chatbot for elever. Ivaretar personvern ved at elever logger inn med Feide.

Microsoft Copilot: Chatbot som er integrert i Microsoft 365 i PowerPoint, Word og Excel. Oppsummere og lage opplegg fra nettsider.

Kenneth fra Engebråten skole

CC. Tenkemotoren: Chatbot. Støtte lærere og elever i undervisning. Sikker plattform. Generere og videreutvikle tekst og problemer.

Skolebot: Chatbot. Lærere og elever kan lage egne boter og bildegenerering til bruk i undervisning. Logg inn med Feide.

Napkin AI: Omdanne opplastet tekst til diagrammer og flytskjemaer. Brukes for å gjøre vanskelige temaer enklere å forstå.

KI er et kraftig verktøy som kan støtte lærere i alt fra planlegging og tilpasning av undervisningsmateriell. Ved å bruke KI riktig kan vi spare tid, tilpasse læringen bedre og gi elever flere verktøy til å utvikle seg. Elevene får mulighet til å utfolde seg kreativt og samtidig lære seg teknologiens muligheter og begrensninger. Men teknologien må brukes bevisst. Det handler ikke om å erstatte lærerens rolle eller frata elevene selvstendighet, men om å gi bedre muligheter for tilpasset og engasjerende undervisning. For både lærere og elever, så må teknologien brukes *med* deg som en sparringspartner for læring, ikke *for* deg som et middel for å nå et mål!

Praktisk eksempel fra klasserommet

La oss si du underviser i samfunnsfag, og elevene skal skrive en oppgave om klimaforandringer i nærområdet ditt. Du kan be dem bruke et KI-verktøy til å finne informasjon om nærområdet, temaet de skal utforske og hvordan de kan dra på ekspedisjon for å undersøke. Etterpå diskuterer dere i klassen: Hvor kommer informasjonen fra? Er det noen skjevheter i svarene? Hvordan kan vi vite at informasjonen er korrekt? Stemte informasjonen med det de så i virkeligheten? Denne prosessen lærer elevene å bruke teknologi som et verktøy, samtidig som de utvikler kritisk sans og en bevissthet om etiske utfordringer knyttet til KI.

I den moderne undervisningsverdenen er det alltid spennende å finne nye måter å engasjere elever på. Musikk kan være et utrolig verktøy for læring, og i dag finnes det verktøy som lar oss skape egne sanger uten å være profesjonelle musikere. Suno er en av disse løsningene – en plattform som bruker kunstig intelligens (KI) til å hjelpe oss å lage sanger med både tekst og musikk.

Sigurd Michaelson, [Den digitale læreren](#)

STEG 3

Samarbeid med kolleger

Kunstig intelligens er mer enn bare en teknologisk revolusjon – det er en mulighet til å endre måten vi lærer og underviser på. Men for å lykkes, trenger vi noe mer enn teknologi: vi trenger samarbeid, innsikt og gode strategier.

Martin fra Steinerskolen i Vestfold

Hvorfor skal vi dele erfaringer?

Vi lærer best sammen med andre. Fra Vygotskys tanker om sosiokulturell læringsteori, vet vi at læring skjer i samspill med andre gjennom språk, kultur og sosiale interaksjoner. Det samme gjelder når vi skal ta stilling til praktisk bruk av KI i klasserommet. Å bygge et fellesskap rundt KI gir lærere og elever muligheten til å utvikle seg sammen, dele erfaringer og unngå fellene som kan følge med ny teknologi.

Vi lærer av hverandre

Diskusjoner med kollegaer kan gi verdifull innsikt i hvordan KI-verktøy brukes mest effektivt. Noen har kanskje funnet gode metoder for differensiering, mens andre har erfaring med hvordan KI kan støtte enkeltelever. Gjennom åpne samtaler unngår vi å finne opp hjulet på nytt, og vi kan sammen utvikle noe som fungerer bra og er morsomt for elevene.

Å dele er å snakke sammen. Det handler om å utveksle erfaringer og teste ut nye metoder sammen, både blant lærere og elever. Hva fungerer? Hva fungerer ikke så bra? Fellesskapets styrke er nettopp innspill fra mange. Ingenting er en delbar ressurs hvis hver enkelt lærer sitter isolert og prøver ut alene. Da blir veien kort til å gi opp å forstå og ta bruk av teknologi vi ikke kan overse.

“Jeg har samarbeidet noe. Det har fungert delvis, men jeg føler meg nokså alene hos oss”

Karl-Peder fra Steinkjer Montessoriskole

Tverrfaglige nettverk

Lærere har alt å vinne på å samarbeide på tvers av fag. En norsklærer og en samfunnsfaglærer kan bruke KI til tekstforståelse og kildekritikk, mens en matematikklærer kan la elevene få KI-genererte løsningsforslag de må vurdere og forbedre. Når faggrenser brytes ned, oppstår nye måter å undervise på, og KI blir en ressurs som styrker elevenes læring i flere fag samtidig.

Men samarbeidet bør ikke stoppe der. Skoler og kommuner kan lage delingsarenaer, både fysisk og digitalt, der lærere kan utveksle erfaringer, utvikle forståelse og kunnskap sammen og lære av hverandres feil og suksesser. På den måten sørger vi for at ingen står alene med utfordringene, og at alle har tilgang til de beste ressursene, uavhengig av skolens teknologiske forutsetninger.

Praktisk eksempel fra klasserommet

La oss si du underviser i norsk, og elevene skal skrive en kreativ tekst basert på en historisk hendelse. I stedet for å jobbe individuelt, setter du dem sammen i små grupper og gir dem en KI-assistent til hjelp. Først bruker gruppene KI til å finne bakgrunnsinformasjon om hendelsen. Deretter bruker de den til å generere ideer til hvordan de kan skape troverdige karakterer og miljøskildringer. Gjennom denne prosessen opplever elevene verdien av å samarbeide, både med hverandre og med KI som en støtte. De lærer at teknologi kan være en ressurs, men at menneskelig refleksjon og samarbeid er det som virkelig løfter resultatet.

Jeg har sett at mange lager prateroboter som går inn i aktuelle roller i forhold til kompetansemål i skolen, og jeg tenkte at jeg ville lage en interessant og bra praterobot om 2. verdenskrig i Norge. Målet var at elever i ungdomsskolen kunne intervju en som hadde vært ungdom under krigen, og som hadde interessante ting å dele.

Odin Nøsen fra IKT og skole

STEG 4

Utvid repertoaret ditt

"Jeg bruker KI som en sparringspartner under utarbeiding av alternative undervisningsopplegg/-metoder."

Jon Rickard fra Øren skole

Hvorfor skal jeg gjøre noe nytt ?

Alle trenger å fornye seg fra tid til annen. Du skal ikke bli en annen enn den du er, men kunstig intelligens kan brukes til å forsterke det du allerede er god på som lærer. Enten du er kreativ, analytisk eller en relasjonsbygger, kan KI gi deg nye verktøy for å utvikle undervisningen din. Med KI kan du, som Jon Rickard skriver, ha en sparringspartner som alltid er tilgjengelig og som du kan teste ideer med.

Vi må utvikle oss *med* teknologien?

Kunstig intelligens kan gi deg inspirasjon når du vil variere undervisningen. Hvis du ønsker å skape mer engasjerende læringsopplevelser, kan KI hjelpe deg med å utvikle interaktive prosjekter, rollespill og simuleringer. Du kan for eksempel la KI foreslå ulike scenarier for gruppearbeid, der elevene må samarbeide om å løse et problem eller utforske et historisk tema. Ved å bruke KI som en kreativ sparringspartner, kan du skape mer varierte undervisningsmetoder som treffer flere elever. Det handler om å bli inspirert til å utvikle deg videre. Det vil også være morsomt for deg.

I tillegg kan KI forenkle arbeidet med tilpasset opplæring. I stedet for å lage mange ulike versjoner av en oppgave manuelt, kan du bruke KI til å differensiere oppgaver etter elevenes nivå og behov. Noen elever trenger kanskje en enklere innføring med konkrete eksempler, mens andre vil ha mer utfordrende oppgaver som krever dypere refleksjon. Med KI kan du raskt tilpasse innholdet, slik at du får mer tid til å veilede og støtte elevene i klasserommet.

"Forestille deg et klasserom hvor elevene føler at de er tilbake i Kalmarunionen i 1397, gjennom en nyhetsreportasje. Videoer laget med KI kan gjøre historien levende på en måte som vanlige lærebøker ikke alltid klarer."

Anne Katrine Westby, Kunstig intelligens i skolen

Formidle fagstoff på nye måter

KI kan også hjelpe deg med å analysere undervisningen din og finne ut hva som fungerer best. Ved å bruke teknologi til å samle inn og tolke elevenes respons, kan du få verdifulle innspill til hvordan du kan justere og forbedre undervisningsopplegget. Hvis en forklaring ikke når helt fram til alle, kan KI foreslå alternative måter å presentere stoffet på – kanskje en visuell fremstilling eller en konkret analogi gjør temaet mer tilgjengelig for flere.

Videre kan KI bidra til å gjøre undervisningen mer variert og engasjerende. Du kan bruke den til å lage dynamiske presentasjoner, generere quizzer eller utvikle oppgaver som kobler fagstoffet til elevenes interesser. KI gir deg muligheten til å eksperimentere med nye undervisningsformer, men det er du som lærer som sørger for at teknologien brukes pedagogisk riktig. KI kan være en støtte, men det er din erfaring og kunnskap som gjør undervisningen virkelig meningsfull.

Praktisk eksempel fra klasserommet

La oss si du underviser i naturfag, og elevene skal lære om økosystemer. I stedet for å gi dem en tradisjonell tekstoppgave, lar du dem bruke en KI-assistent til å lage visuelle simuleringen om hvordan et økosystem reagerer på ulike endringer. Først ber du dem bruke KI til å beskrive et økosystem, for eksempel en regnskog eller en innsjø. Deretter gir de KI ulike scenarioer, som hva som skjer hvis en art forsvinner, temperaturen stiger eller et nytt rovdyr introduseres. KI kan lage spill, satellittbilder og interaktive bilder.

Underveis oppdager elevene at KI ikke bare gir fasitsvar, men at den kan hjelpe dem med å stille nye spørsmål og utforske komplekse sammenhenger. Noen ser kanskje at en liten endring kan få store konsekvenser, mens andre legger merke til hvordan naturen finner nye balansepunkter. Ved å bruke KI som et utforskende verktøy lærer elevene ikke bare fagstoffet bedre – de trener også på å være nysgjerrige og analytiske i møte med ny kunnskap.

“Det er viktig å være oppmerksom på hvilken kompetanse elevene utvikler og viser når de benytter KI. Her spiller underveisvurderingen en viktig rolle. Læreren kan følge med elevenes læring underveis i prosessen – for eksempel gjennom observasjoner, samtaler, diskusjoner, læringslogg eller muntlig, skriftlig og/eller praktisk elevarbeid.”

Utdanningsdirektoratet, 2024

Bygg en framtidens skole

“Vi vil nærme oss dette med trygge skritt. Vi samarbeider på tvers med flere enheter i kommunen, blant annet IKT, seksjon for innovasjon og med skolene. Vi deler også jevnlig erfaringer med andre kommuner i ulike nettverk.”

Arne Bergan, Asker kommune ([Utdanningsforbundet](#))

Hvorfor skal jeg bestemme hvordan skolen skal være?

Vi har alle et ansvar for vår egen arbeidsplass. Spesielt viktig når vi har et mandat som berører så mange. For at kunstig intelligens skal bli en naturlig del av skolen, må vi skape en kultur som både utnytter teknologiens muligheter og tar ansvar for utfordringene den fører med seg. Dette krever mer enn bare tilgang til KI-verktøy. Det krever en skolehverdag der teknologi forstås, diskuteres og brukes på en bevisst måte. Vi må samarbeide, som Arne skriver.

Langsiktig planlegging fremfor raske løsninger

KI i skolen må ikke bli et hastetiltak eller et kortvarig eksperiment, men en del av en større strategi. Det må utarbeides retningslinjer for hvordan verktøyene kan integreres i undervisning og administrasjon. Hvem eier dataene? Hvordan sikrer vi at elevene forstår forskjellen mellom maskinens og menneskets tenkning? Og hvilke oppgaver skal KI få lov til å hjelpe oss med? Dette er spørsmål skolene må forholde seg til før teknologien blir en fast del av skolehverdagen.

Lærere, elever og foreldre må kunne diskutere bruken av KI uten frykt for feil eller tabuer. Mange lærere er usikre på hvordan de skal forholde seg til verktøy som ChatGPT, og undersøkelser viser at mange elever bruker teknologien på måter skolen ikke har oversikt over. Ved å åpne for ærlige samtaler om både gevinster og fallgruver, kan vi bygge en tryggere og mer bevisst skolekultur.

Forbered elevene på et samfunn der KI er overalt

Enten elevene skal bli håndverkere, helsearbeidere eller akademikere, vil KI påvirke arbeidslivet deres. Derfor er det avgjørende at de ikke bare lærer med kunstig intelligens, men også om den og at de ikke utelukkende skal bruke den *for* seg uten å ha et eierskap til produktet selv. De må forstå hvordan slike systemer fungerer, hvilke skjevheter de kan inneholde, og hvordan de kan brukes på en måte som styrker både læring og demokratisk deltakelse.

Skal vi få til alt dette, må vi jobbe sammen. Vi står ovenfor et omfattende arbeid som følge av kunstig intelligente verktøy. Å bygge en framtidens skole handler i bunn og grunn ikke om teknologi, men om mennesker og holdninger vi har til hvordan vi bruker denne teknologien. Dette holdningsarbeidet vil ikke skje over natten. Det vil kreve tålmodighet, prøving og feiling. Men vi må starte et sted. Kanskje med en liten

pilot i en klasse eller en diskusjonskveld for lærerne. Eller hva med et åpent møte der elever og foreldre får stille spørsmål og komme med sine bekymringer. Uansett hvor vi starter, er det viktigste at vi gjør det med samme mål, som er å skape en skolekultur som er klar for fremtiden.

De fem stegene nevnt over gir oss en ryddig måte å forstå og bruke KI i skolen på en måte som faktisk fungerer. KI skal ikke erstatte læreren, men brukes som et verktøy for å gjøre undervisningen mer relevant, tilpasset og treffsikker. Når vi utforsker teknologien, bruker den med omtanke, samarbeider om læring, styrker pedagogikken og bygger en skolekultur som er åpen for fremtidens muligheter, legger vi et godt grunnlag for smart bruk av teknologi i skolen.

Praktisk eksempel fra klasserommet

La si du jobber på en ungdomsskole som bestemmer seg for å ta KI på alvor. Hva med å starte en fast ukentlig diskusjonsøkt der lærerne evaluerer hvordan verktøyene påvirker undervisningen. Her er det åpning for bekymringer og tips. Samtidig etablerer dere på skolen en KI-klubb for elevene, der de kan eksperimentere med verktøyene, lære om maskinlæring og diskutere etiske dilemmaer, som fusk og plagiat. Etter hvert kan man involvere foreldre, og i samarbeid med dem, kan dere lage en egen KI-policy på skolen som alle kjenner til og kan bidra til å forbedre. På denne måten blir KI ikke bare noe elevene bruker i det skjulte, men en naturlig del av en reflektert skolehverdag.

"Vår erfaring er at de skolelederne vi snakker med i vår kommune er opptatt av å drøfte kompetansebehov med lærerne og ønsker å legge til rette for læring og kompetanseutvikling blant lærerne. Mange er opptatt av at dette er en kompetanse vi er nødt til å bygge. Også fordi mange lærere allerede bruker og tester den selv."

Marie Olavesen, Asker Kommune

KILDELISTE

KI-verktøy

1. **CC.tenkemotoren**: Et norsk KI-verktøy utviklet for å hjelpe med kreativ tenkning og idéutvikling.
2. **Skolebot**: En norsk plattform som tilbyr digitale lærebøker og ressurser for elever og lærere.
3. **Napkin**: Et verktøy som omdanner tekst til visuelle representasjoner, som diagrammer og infografikk, for å forbedre kommunikasjon og presentasjoner.
4. **Microsoft Copilot**: En KI-assistent integrert i Microsofts produkter som Word og Excel, designet for å hjelpe brukere med å generere innhold og analysere data.
5. **Min NDLA**: KI-assistent som hjelper elever og lærere med faglige spørsmål og oppgaver. Tilpasset norske læreplaner og er et støttende verktøy for læring.
6. **ChatGPT**: En avansert språkmodell utviklet av OpenAI som kan generere menneskelignende tekst basert på inngitte spørsmål og instruksjoner.
7. **Perplexity**: Et KI-basert verktøy som svarer på spørsmål ved å generere korte, presise svar basert på store mengder data.
8. **NotebookLM**: En KI-drevet notatbok fra Google som hjelper brukere med å organisere informasjon og generere innsikter fra notater.
9. **Adobe Firefly**: Adobes KI-verktøy for generativ design, som lar brukere lage kreative bilder og grafikk basert på tekstbeskrivelser.
10. **Midjourney**: En KI-drevet plattform som genererer kunstverk og bilder basert på tekstlige beskrivelser, ofte brukt for kreativ utforskning.
11. **Google AI Studio**: En plattform fra Google som tilbyr verktøy og ressurser for å utvikle og implementere KI-modeller.
12. **Google Gemini**: Googles KI-språkmodell designet for å forstå og generere menneskelig språk, brukt i ulike applikasjoner for å forbedre brukerinteraksjoner.
13. **Canva**: En grafisk designplattform som tilbyr enkle verktøy for å lage visuelle elementer som presentasjoner, plakater og sosiale medier-innlegg.
14. **Suno**: KI-basert program som genererer musikk fra tekstbaserte beskrivelser, slik at brukere kan lage sanger uten musikalsk bakgrunn.

LAGET AV KENNETH BAREKSTEN MED KI SOM SPARRINGSPARTNER
LÆRERLIV, 2025

